

VINST. LÖN. UTDELNING.

Från bolagets vinst
till lön och utdelning

För ägare i fåmansföretag

Exempel · övningar · arbetsblad

Utgåva 1 · 2026

Läs detta först

Utgåva 1. Regler och källor kontrollerade den 22 oktober 2026. Manus, regelhänvisningar och beräkningar har granskats oberoende med AI. Kvalificerad mänsklig fackgranskning har inte utförts. Exempelföretag och framtida händelser är uttryckliga fiktiva fallantaganden. Boken är en praktisk handbok vars regler måste kopplas till det aktuella företags förutsättningar.

Utgåvan utgår från källor kontrollerade den 22 oktober 2026. Varje affär bedöms mot rätt tidpunkt och tillämpliga ikraftträdande- och övergångsregler. Belopp i exempel är i kronor om inget annat anges.

Kapitel 10 — Beräkna grundbeloppet på rätt aktier

Grundbeloppet är den del av årets gränobelopp som först bör kunna förklaras utan en lönerapport. Beräkningen börjar med ett årsbelopp och antalet aktier. Ändå uppstår många fel redan här. Den som räknar kan använda fel års inkomstbasbelopp, blanda samman röster och aktier eller fördela utrymmet efter den utdelning som ägarna önskar få. Ett annat vanligt fel är att behandla ett aktieköp under året som om köparen hade ägt aktierna sedan årets ingång.

Kapitlets uppgift är att bygga ett kontrollerbart underlag för grundbeloppet. Du ska kunna förklara vilket år beräkningen gäller, vilka andelar som omfattas, vem som får tillgodoräkna sig årets belopp och varför just den fördelningen används. Först därefter är det meningsfullt att lägga till lönebaserat utrymme, räntedel och sparat utdelningsutrymme. Grundbeloppet är en del i ägarens skatteberäkning. Det är inte en kostnad i bolaget och inte ett beslut om utdelning.

Huvudspåret är en fysisk person som är obegränsat skattskyldig i Sverige och äger kvalificerade aktier i ett svenskt fåmansaktiebolag. Vi räknar för inkomstår 2026, som deklarerats 2027. Alla företag, personer och affärshändelser i exemplen är fiktiva. När något behöver vara avgjort för att beräkningen ska kunna göras, exempelvis att aktierna är kvalificerade, anges det som en uttrycklig fallförutsättning. Hur kvalificeringen provas behandlas i kapitel 2 och i de senare kapitlen om förändrad verksamhet och ägarbyten.

Börja med rätt regelversion

Från inkomstår 2026 finns en gemensam beräkningsmodell för årets gränsbelopp. Grundbeloppet ingår tillsammans med det lönebaserade utrymme och den ränta på omkostnadsbeloppet som kan beräknas enligt respektive regel. Det sparade utdelningsutrymmet läggs därefter till när det totala gränsbeloppet bestäms. Det är därför missvisande att kalla grundbeloppet för hela utdelningsutrymmet. En ägare kan ha ett väsentligt större gränsbelopp än sin andel av grundbeloppet. En annan ägare kan ha bara grundbeloppet, eller sakna rätt till årets belopp på nyköpta aktier. [FR10-LAG, 57 kap. 10–11 §§ IL]

Den tidigare uppdelningen mellan förenklingsregeln och huvudregeln styr inte detta huvudspår. Det hjälper inte att ett äldre kalkylblad har fungerat under flera år. Om bladet fortfarande börjar med ett val mellan två alternativa årsberäkningar behöver det ändras i sak. Att bara skriva om årtalet högst upp kan ge en uträkning som ser välordnad ut men bygger på den gamla modellen.

Samtidigt betyder reformen inte att varje äldre uppgift ska raderas. Ett tidigare fastställt sparat utdelningsutrymme är fortfarande en uppgift som behöver följas vidare. Historiska ägardatum kan också vara avgörande. Skillnaden är att historiken ska användas som underlag för den nya beräkningen, inte som ursäkt för att återanvända en upphävd årsformel. I kapitel 16 följer vi hur äldre K10-uppgifter stäms av mot årets beräkning.

Fyra basbelopp, men från föregående år

Grundbeloppet motsvarar fyra inkomstbasbelopp. För beräkningen används inkomstbasbeloppet för året före beskattningsåret. Det är alltså inte inkomstbasbeloppet för deklarationsåret och inte heller det för utdelningsårets efterföljande år. För inkomstår 2026 är relevant inkomstbasbelopp det som gäller 2025. [FR10-IBB, 57 kap. 9 och 11 §§ IL]

I det egna räkneledet F10-01 är inkomstbasbeloppet 80 600 kronor. Fyra gånger detta belopp ger 322 400 kronor. Det beloppet hör till samtliga aktier i företaget innan det fördelas mellan ägarna och innan en eventuell begränsning för ägande i flera företag tillämpas. En ensam ägare ska därför inte multiplicera beloppet en gång till med antalet aktier. Antalet aktier används vid fördelningen av det gemensamma beloppet.

Företagets räkenskapsår kan vara brutet utan att delägarrens personliga inkomstår för den här beräkningen byts ut. Att bolagets årsredovisning omfattar en period som slutar på sommaren flyttar inte automatiskt ägarens beskattningsår eller den tidpunkt då årets gränsbelopp beräknas. Håll därför bolagets redovisningsperiod i ett eget fält och delägarrens inkomstår i ett annat. Två olika periodangivelser i samma arbetsakt är ofta korrekta.

Ett praktiskt beräkningsblad bör också skilja på basbeloppets år och beräkningsåret. Om det endast finns en kolumn märkt år är det lätt att nästa person som använder bladet skriver över rätt uppgift. En notering om vilket årsbelopp som avses gör en framtida uppdatering till ett medvetet regelval i stället för en automatisk uppräknings.

Fördela på aktierna, inte på ägarnas arbetsinsats

Grundbeloppet fördelas med lika belopp på andelarna i företaget. I ett vanligt aktiebolag innebär det att varje aktie får lika stor andel av grundbeloppet. Det spelar för denna fördelning ingen roll om en ägare arbetar heltid, arbetar några timmar eller inte arbetar alls. Arbetsinsatsen kan vara viktig för kvalificeringsfrågan, men den är ingen fördelningsnyckel för grundbeloppet när aktierna väl omfattas av beräkningen. [FR10-LAG, 57 kap. 11 § första stycket 1 IL]

I fallet F10-02 har Norrskan Form AB totalt 1 000 aktier. Astrid äger 650 och Bo äger 350 vid ingången av 2026. Bådas aktier antas vara kvalificerade. Astrid äger därmed 65 procent av

aktierna och Bo 35 procent. Beloppet per aktie är 322,40 kronor. Astrids del blir 209 560 kronor och Bos del 112 840 kronor. Summan är fortfarande 322 400 kronor.

Det finns två användbara kontroller i denna enkla beräkning. Ägarnas antal aktier ska tillsammans motsvara samtliga aktier i bolaget. Deras beräknade andelar av grundbeloppet ska tillsammans motsvara hela bolagets grundbelopp, om samtliga aktier finns med i sammanställningen. Kontrollen säger däremot inte att alla ägare slutligen har rätt att använda sin rad i en K10. Den enskildes kvalificering, ägartidpunkt och andra bolagsinnehav måste fortfarande kontrolleras.

Anta att Astrid har byggt verksamheten och tycker att hennes arbetsinsats borde ge henne mer av årets belopp. Det kan vara ett argument i en diskussion om lön eller framtida ägarfördelning. Det ändrar inte årets aktieanknutna grundbelopp. Redovisaren ska inte försöka lösa en sådan förhandlingsfråga genom att justera skatteberäkningens fördelningsprocent. Underlagets uppgift är att visa det faktiska ägandet, inte parternas uppfattning om vad som vore rättvist.

Rösträtt och aktieslag behöver egna kolumner

Ett bolag kan ha aktier med olika rösträtt eller andra olika rättigheter enligt bolagsordningen. Aktiebolagslagens bestämmelser om aktieslag och aktiernas rättigheter måste då läsas för sig. Grundbeloppets fördelningsregel säger fortfarande lika belopp på andelarna. Att en aktie ger fler röster betyder inte att den får ett större grundbelopp. [FR10-AKTIESLAG, 4 kap. 1–5 §§ ABL; FR10-LAG, 57 kap. 11 § IL]

I det fiktiva fallet F10-03 finns 100 A-aktier och 900 B-aktier i Skärv Teknik AB. Alla aktier omfattas av samma grundbelopp. A-aktierna har i detta exempel tio röster och B-aktierna en röst. Clara äger samtliga A-aktier. David äger samtliga B-aktier. Clara har 1 000 röster av sammanlagt 1 900, men endast 100 av bolagets 1 000 aktier. Hennes andel av

grundbeloppet är därför 32 240 kronor. Davids är 290 160 kronor.

Röstberäkningen förklarar vem som kan ha bestämmande inflytande i vissa bolagsrättsliga frågor. Den är inte nämnamnaren i grundbeloppsberäkningen. Om kalkylen i stället räknar med Claras röststyrka kommer den att flytta skatteutrymme mellan personerna utan stöd i den aktuella bestämmelsen. Därför bör ett ägarregister innehålla både antal aktier, aktieslag och röstetal. Flera uppgifter kan vara nödvändiga, trots att bara en av dem används i just detta räkneled.

Olika rätt till faktisk utdelning är ytterligare en fråga. Även om en viss aktie enligt bolagsordningen har företräde till utdelning är det inte samma sak som att grundbeloppet ska fördelas efter den förväntade utdelningssumman. Håll isär aktiens ekonomiska rättighet, bolagsstämmans beslut och ägarens skatteberäkning. Annars riskerar en korrekt läst bolagsordning att användas på fel ställe i kalkylen.

Ägandet vid årets ingång är utgångspunkten

Årets gränsbelopp beräknas vid årets ingång och tillgodoräknas den som då äger andelen. Det är alltså inte ägandet på deklarationsdagen som normalt avgör vem som får årets belopp. Inte heller en ägarförteckning som bara visar ställningen vid årets slut räcker som bevis för början av samma år. [FR10-LAG, 57 kap. 11 § sista stycket IL]

I F10-04 köper Elin samtliga aktier i ett redan befintligt bolag den andra januari 2026. Köpet sker genom ett vanligt köp från den tidigare ägaren. Elin kan inte behandla sig som ägare vid årets ingång därför att det bara saknas en dag. Hon får inte ett eget årets grundbelopp på de köpta aktierna för 2026. Att hon senare arbetar hela året i bolaget eller tar emot en utdelning skapar inte retroaktivt ett ägande vid årets ingång.

Detta är inte detsamma som att alla skattefrågor för säljaren eller köparen är lösta. Säljaren kan behöva använda sitt underlag i en kapitalvinstberäkning och köparen måste bedöma hur en eventuell utdelning till henne beskattas. Det

konkreta skatteutfallet kräver då de övriga regler som hör till situationen. Här är den avgränsade slutsatsen att ett vanligt köp efter årets ingång inte ger köparen ett nytt årsbelopp för samma år.

Om Elin behåller aktierna till ingången av 2027 kan en ny årsberäkning bli aktuell. Med de regler som är beslutade vid denna boks källstopp skulle grundbeloppet då bygga på 2026 års inkomstbasbelopp, 83 400 kronor. Räkneledet F10-04 visar fyra gånger det beloppet, 333 600 kronor. Det är en beräkning för inkomstår 2027 enligt då beslutade regler, inte en uppgift om att alla 2027 års deklarationsblanketter eller andra årsbelopp redan har kontrollerats. Kvalificering och övriga villkor behöver fortfarande vara uppfyllda.

Nybildning, nya aktier och ändrad kapitalstruktur

Den som bildar ett aktiebolag under året bör inte utgå från att det uppstår ett helt nytt grundbelopp omedelbart. Börja med att fastställa om personen faktiskt ägde de aktuella aktierna vid årets ingång. Ett företag som ännu inte fanns då kräver inte en proportionell årsberäkning efter antalet verksamhetsmånader. Den normala årsregeln bygger på ägandetidpunkten, inte på ett månadsvis intjänande av grundbeloppet.

Ett motsvarande tankefel kan uppstå vid nyemission. Personen som ritar ägarbilden efter emissionen kan tro att den bilden ska användas för hela årets årsbelopp. Men den nya ägarfördelningen och rätten till årets gränsbelopp måste hållas isär. Dokumentera vilka aktier som fanns och ägdes vid ingången av året samt vilka som har tillkommit senare. Gör inte en ny total årsberäkning enbart därför att bolagets aktuella aktiebok nu har ett annat antal aktier.

Vid en uppdelning av aktier eller annan kapitalåtgärd behöver sambandet mellan gamla och nya aktier vara spårbart. En teknisk förändring av antalet aktier ska inte tolkas som att ägarens sammanlagda utrymme mångdubblas. Den konkreta

behandlingen av mer komplicerade åtgärder kan också bero på kontinuitets- och fördelningsregler. Därför är ett historikfält med åtgärdstyp mer användbart än ett kalkylblad där gamla antal har skrivits över.

När en ägarförändring inträffar ska du alltså inte bara fråga hur stor andel personen äger nu. Fråga vad som har hänt med den andel som årets belopp hänförs till. Ett vanligt köp, en gåva, en nyemission och ett andelsbyte är olika händelser. Samma antal aktier efter händelsen innebär inte att skattereglerna behandlar vägen dit på samma sätt.

Benefika förvärv har en uttrycklig kontinuitetsregel

Vid arv, testamente, gåva, bodelning eller liknande förvärv inträder förvärvaren i den tidigare ägarens situation i fråga om beräkningen av årets gränobelopp. Det finns alltså en uttrycklig skillnad mellan dessa förvärv och ett vanligt köp. Kontinuiteten ska läsas som en regel om den övertagna situationen. Den skapar inte ett ytterligare årsbelopp vid sidan av det som redan hör till aktierna. [FR10-LAG, 57 kap. 11 § sista stycket IL]

I det avgränsade fallet F10-05 äger Farid samtliga aktier vid årets ingång. Under året ger han bort en fjärdedel av aktierna till sin vuxna dotter. Vi antar att förvärvet i sin helhet behandlas som gåva, att aktierna är kvalificerade även efter övergången och att inga andra händelser behöver beaktas. För att illustrera den övertagna årsberäkningen är den del av grundbeloppet som följer de överlåtna aktierna 80 600 kronor. Motsvarande del för de aktier Farid behåller är 241 800 kronor.

Detta begränsade räknefall ska inte användas som ett fullständigt gåvofacit. Om utdelning har skett före övergången, om bara vissa aktier övergår eller om sparat utrymme och omkostnadsbelopp ska fördelas, behövs ytterligare underlag. Kapitlets kontroll är att samma aktiers årsbelopp inte ska dyka upp som ett nytt fullt belopp hos båda personerna. En överlämning utan uppgift om tidigare

utdelningar kan därför ge fel trots att själva gåvobrevet är tydligt.

Praktiskt bör överlåtaren och förvärvaren använda var sin delägarakt men en gemensam händelseidentitet. På så sätt går det att koppla förvärvarens ingångsuppgifter till överlåtarens avgående uppgifter. För gåvor och andra benefika övergångar utvecklas dokumentationskedjan i kapitel 28. Ta inte med ett överfört belopp i en slutlig deklara-tionsberäkning innan den kedjan har stämts av.

Grundbeloppet är inte ett saldo hos bolaget

Ett skattemässigt årsbelopp ska inte bokföras som en skuld till ägaren. Det finns ingen bolagskostnad som motsvarar att Astrid får en andel av grundbeloppet. Bolaget kan fortfarande besluta att inte lämna någon utdelning. Om utdelning övervägs måste utdelningsbara medel, försiktighet och finansiering prövas på sina egna underlag. [FR10-BOLAG, 17 kap. 3–4 §§ och 18 kap. 1 § ABL]

I F10-06 äger Hilda alla aktier och hennes grundbelopp är 322 400 kronor. Bolagets beslutsunderlag medger i det fiktiva fallet endast en utdelning på 180 000 kronor efter en separat bolagsrättslig och ekonomisk prövning. Vi antar att hon inte har andra delar av gränsbeloppet och att ingen annan händelse påverkar beräkningen. Skillnaden mellan gränsbelopp och utdelning är då 142 400 kronor. Den skillnaden är under dessa förutsättningar sparad utdelningsutrymme, inte en kvarstående utdelningsskuld från bolaget. [FR10-SPAR, 57 kap. 13 § IL]

Om Hilda nästa dag begär att få ut resterande belopp därför att det finns i hennes K10-underlag, har hon blandat ihop skatteutrymme med en civilrättslig fordran. Det som eventuellt skapar en utdelningsfordran är ett giltigt utdelningsbeslut med dess villkor. Skatteutrymmet förklarar hur en faktisk utdelning eller kapitalvinst kan behandlas, men det ersätter inte ett sådant beslut.

Detta är också skälet till att arbetsbladet för grundbeloppet inte bör ha en automatisk instruktion till bankbetalning. Ett beräknat belopp kan vara korrekt samtidigt som en utdelning inte är försvarlig. Koppla i stället resultatet till ett separat beslutsunderlag. I kapitel 18 går vi från kapitalprövning till stämmobeslut utan att låta skatteberäkningen bestämma bolagets betalningsförmåga.

Flera bolag kräver en personlig sammanställning

Grundbeloppet beräknas först på aktierna i respektive företag. Därefter finns en personlig begränsning för den som äger kvalificerade andelar i flera företag. Du får inte lösa den begränsningen genom att låta varje bolags redovisare arbeta utan uppgift om andra innehav. Ett korrekt bolagsunderlag är inte automatiskt en korrekt personlig slutberäkning.

[FR10-FLERA, 57 kap. 11 a § IL]

Anta att Astrid från huvudfallet också äger kvalificerade aktier i ett annat företag. Hennes belopp i Norrsken Form AB är då fortfarande en nödvändig startuppgift, men det kan behöva begränsas när alla hennes innehav räknas samman. Det är därför vi hittills har talat om fördelning före den personliga flerbolagsprövningen. Den slutliga beräkningen görs i kapitel 11.

Redovisaren kan inte förutsätta att ett innehav är irrelevant bara därför att det inte syns i kundens bokföring. Kvalificerade aktier är normalt en privat ägaruppgift. Frågan måste därför ställas till personen och besvaras med en fullständig förteckning. Om en annan byrå sköter det andra bolaget behöver informationsutbytet ordnas på ett sätt som gör att samma person använder en sammanhängande beräkning.

Rätta fel genom att gå tillbaka till indata

I det egna rättelsefallet F10-07 har en medarbetare använt 2026 års inkomstbasbelopp i beräkningen för inkomstår 2026. Kalkylen visar därför 333 600 kronor i stället för 322 400 kronor för samtliga aktier. Felet är 11 200 kronor. Lösningen är inte att lägga in en odokumenterad korrigeringsrad längst ned. Rätta basbeloppets år, ange den använda källan och låt beräkningen räknas om.

Om medarbetaren även har fördelat efter fel ägarandel behöver båda felen synliggöras. Det är annars svårt att veta vilken förbättring som har gjorts. Ett bra rättelseunderlag innehåller det tidigare resultatet, de felaktiga indata, de rättade indata och den förklarade effekten. Bevara också den tidigare versionen så att en redan lämnad deklaration kan jämföras med det ändrade underlaget.

En annan feltyp är att två personer samtidigt har räknats som ägare till samma aktier vid årets ingång. Då går det inte att börja med en beloppsjustering. Först måste överlåtelseavtal, villkor och ägarhistorik klarlägga vem som faktiskt ägde aktierna. Ett bankutdrag eller en senare anteckning i aktieboken kan vara en del av bevisningen men behöver läsas tillsammans med den rättsliga händelsen. Kalkylen ska inte gesken av säkerhet när den avgörande ägaruppgiften fortfarande är oklar.

När bara vissa ägares aktier är kvalificerade

Fördelningen av bolagets grundbelopp och frågan om en viss ägare får beräkna ett gränobelopp är två olika led. Det totala antalet aktier i företaget blir inte mindre därför att en annan ägares aktier inte är kvalificerade. Det finns alltså inte en allmän regel om att de aktiva ägarna får dela på de övrigas grundbeloppsandelar. Börja med bestämmelsens lika belopp på andelarna i företaget och pröva sedan den aktuella ägarens innehav. [FR10-LAG, 57 kap. 10–11 §§ IL]

I det egna fallet F10-10 äger Karin 180 av totalt 1 000 aktier i Linjeverk AB. Hennes aktier antas vara kvalificerade. För

övriga ägare har bedömningen i detta fall blivit att deras aktier är okvalificerade. Karins andel av grundbeloppet är 18 procent, vilket ger 58 032 kronor för 2026 före eventuell personlig flerbolagsbegränsning. Hon får inte hela grundbeloppet bara för att hon i exemplet är den enda som ska använda K10 för sitt innehav. Att hennes beräkning blir mindre än hela beloppet är följden av hennes faktiska andel, inte ett borttappat avdrag.

Detta exempel förutsätter att kvalificeringsbedömningen verkligen har gjorts. Om underlaget bara säger att de andra ägarna är passiva räcker det inte som generell slutsats om deras aktier. Närståendeförhållanden, tidigare verksamhet och övriga kvalificeringsregler kan påverka bedömningen. Du kan alltså använda det givna resultatet för att öva fördelningen, men inte vända på resonemanget och använda grundbeloppsbladet som bevis för att de andras aktier är okvalificerade. Den ordningen är viktig när samma redovisare hjälper flera ägare i bolaget.

Kontrollera proportionen oberoende av aktiens benämning

Ett aktieantal har ingen självständig betydelse utan uppgift om totalantalet. Att en person har många aktier säger därför lite om hennes andel av grundbeloppet. Ett bolag med små kvotvärden kan ha ett stort antal aktier utan att årsbeloppet blir större. Det som driver fördelningen är relationen mellan det egna och det totala antalet, tillsammans med de övriga villkor som behandlats ovan.

F10-11 är en rent matematisk jämförelse mellan två kompletta ägarbilder vid respektive beräkningstidpunkt. I den ena bilden äger Leo 100 av totalt 500 aktier. I den andra äger han 1 000 av totalt 5 000. Båda bilderna ger en ägarandel på 20 procent och en grundbeloppsandel på 64 480 kronor med 2026 års belopp. Jämförelsen illustrerar proportionen; den är inte ett specialfacit för en viss bolagsåtgärd under pågående år. Om antalet har ändrats genom en faktisk åtgärd behöver även tidpunkten och kontinuiteten dokumenteras.

Den här kontrollen kan göras utan att först läsa ett gammalt deklara-tionsresultat. Jämför den beräknade andelen med ägarunderlaget och kontrollera därefter beloppet från början. Ett vanligt granskningsfel är annars att både författaren och granskaren tittar på samma tidigare slutsumma. Då kan ett inmatningsfel som funnits länge överleva en ny granskning. Oberoende beräkning innebär här att återgå till dokumenterade ingångsuppgifter, inte att använda ett annat utseende på samma kalkylblad.

Gör ägaruppgiften möjlig att lämna vidare

En användbar dokumentation skiljer mellan uppgift, bevis och slutsats. Uppgiften kan vara att en person ägde ett visst antal aktier vid årets ingång. Beviset kan bestå av aktiebokens historik tillsammans med relevanta överlåtelsehandlingar. Slutsatsen är den andel som ska användas i beräkningen. Om allt skrivs i en enda fritextcell går det inte enkelt att se vilken del som har kontrollerats och vilken som bygger på kundens minnesbild.

Lägg därför dokumenthänvisningen nära ägaruppgiften. Spara vilken version av underlaget som använts och vem som har stämt av den. Det behöver inte betyda att varje aktieägare ska lämna en omfattande juridisk utredning varje år. I ett oförändrat bolag kan en tydlig bekräftelse och en jämförelse mot föregående års handlingar vara ett effektivt arbetssätt. Vid köp, familjeöverlåtelse, emission eller motstridiga uppgifter behövs däremot den konkreta händelsens handlingar.

Ett bra överlämnande innehåller också vad som återstår. Om kvalificeringen är bedömd men ett avtal ännu saknas ska det stå uttryckligen. Om ägarandelen är säker men andra bolagsinnehav inte har bekräftats ska beräkningen märkas som preliminär i just det avseendet. På så sätt kan nästa person fortsätta arbetet där osäkerheten finns. En allmänt skriven signatur om att allt är kontrollerat är mindre användbar än en exakt beskrivning av de underlag och villkor som faktiskt har prövats.

När året avslutas ska samma arbetsakt kunna användas för att förklara skillnaden mellan förra årets och årets belopp. Skillnaden kan bero på reform, annat inkomstbasbelopp, ägarförändring eller flerbolagsbegränsning. Den behöver inte bero på en ändrad utdelning. Först när orsaken har identifierats kan en verklig avvikelse skiljas från en helt korrekt utveckling. Detta gör grundbeloppsbladet till en del av en hållbar ägarhistorik i stället för en engångsberäkning som måste göras om från början nästa år.

Övningar med motiverade svar

Övning F10-08 gäller Iris, som vid ingången av 2026 äger 240 av totalt 800 aktier. Alla aktier är vanliga aktier och hennes innehav är kvalificerat. Hon har inga andra kvalificerade innehav. Bestäm hennes andel av grundbeloppet och förklara vilken uppgift som skulle behöva ändras för att resultatet skulle bli ett annat. Facit är 30 procent av aktierna och 96 720 kronor. Att Iris arbetar mer under året ändrar inte denna fördelning. Ett annat faktiskt aktieinnehav vid årets ingång skulle däremot ändra den.

Övning F10-09 gäller Jon, som har kvalificerade aktier men använder ordet grundbelopp som rubrik för en summa där han även lagt in ett sparat utrymme på 75 000 kronor. Han äger samtliga aktier och har inga andra komponenter. Det totala gränssbeloppet blir 397 400 kronor. Hans addition är korrekt, men rubriken är fel. Grundbeloppet är fortfarande 322 400 kronor och det sparade utrymmet är en separat del. Rätt benämning gör att nästa års vidareföring går att förstå och kontrollera.

Den sista övningen gäller ett ofullständigt underlag. En kund lämnar en aktuell aktiebok och skriver att hon ägt bolaget länge. Vad saknas för en kontrollerad årsberäkning? Ett motiverat svar är en verifierad ägarbild vid årets ingång, uppgift om kvalificering och andra kvalificerade innehav samt en bestämd årsregel. Aktuell aktiebok kan behöva kompletteras med historik. Du ska inte räkna fram en slutlig uppgift genom att anta att dagens ägande alltid har gällt.

Arbetsbladet till kapitlet samlar därför identitet, inkomstår, basbeloppsår, dokumenterad ägartidpunkt, aktieslag och antal aktier. Det lämnar också utrymme för granskning och en hänvisning till flerbolagssammanställningen. När det är färdigt har du ett spårbart första led i skatteberäkningen. Nästa kapitel prövar hur detta led påverkas av personens samlade ägande i flera företag.

Källstöd

[FR10-LAG] Inkomstskattelagen 57 kap. 10–11 §§ i lydelse enligt SFS 2025:1361, PDF-sidor 6–7; övergångspunkterna 1–2, PDF-sida 11. Grundbelopp och ägande vid årets ingång.

[FR10-IBB] Inkomstskattelagen 57 kap. 9 och 11 §§ samt Skatteverkets års- och reformuppgifter om inkomstbasbelopp. Beräkningsår 2026 använder 2025 års belopp; framåtblicken 2027 använder känt 2026-belopp enligt beslutade regler vid källstoppet.

[FR10-AKTIESLAG] Aktiebolagslagen 4 kap. 1–5 §§. Aktieslag och rösträtt är separata frågor från grundbeloppets lika fördelning på aktierna.

[FR10-BOLAG] Aktiebolagslagen 17 kap. 3–4 §§ och 18 kap. 1 §. Kapitalskydd, försiktighetsregel och stämmobeslut.

[FR10-SPAR] Inkomstskattelagen 57 kap. 13 §, SFS 2025:1361, PDF-sida 7. Vidareföring av skillnaden mellan utdelning och gränsbelopp enligt angivna förutsättningar.

[FR10-FLERA] Inkomstskattelagen 57 kap. 11 a §, SFS 2025:1361, PDF-sida 7. Personlig begränsning vid flera innehav.